

Opening door Heleen Versteegen (kenniskringleider) samen met Joke Kruijer

Dit is het verslag van de regionale kenniskring Noord-Holland en Noord Zuid-Holland over GOAB, die online plaatsvond op 30 juni 2022 van 10.00 – 12.00.

WELKOM

Deze kenniskring-bijeenkomst is onderdeel van het landelijke ondersteuningstraject voor gemeenten en aanbieders, dat wordt uitgevoerd door Oberon, Sardes, CED-groep en de brancheorganisaties (maatschappelijke) kinderopvang en Sociaal Werk Nederland.

Agenda

1. Welkom
2. Toeleiding en bereik VE
3. Nieuws GOAB (en NPO)
4. Oekraïne: voorschools en onderwijs
5. Rondvraag
6. Evaluatie en afronding

Naast bijeenkomsten, kun je ook rechtstreeks contact opnemen met de kenniskringleiders met vragen over GOAB en informatie opzoeken op website www.goab.eu. Deze website biedt onafhankelijke informatie over onderwijsachterstandenbeleid voor gemeenten en aanbieders.

Meld je aan bij de [LinkedIn](#) pagina GOAB, word lid van de [nieuwsbrief](#) en/of doe mee met de [LinkedIn-groep](#).

TOELEIDING EN BEREIK VE

Het nieuwe kabinet wil het bereik van VE verhogen. Corona heeft in meerdere gemeenten druk gelegd op indiceren en toeleiden, en omdat met name in begin van de Corona-epidemie consulten niet doorgingen. Dit alles lijkt invloed te hebben op het bereik van doelgroepkinderen.

Een ander punt van aandacht is de monitoring van het bereik. Door de AVG-regels is het lastiger om de kinderen (van indicering, tot plaatsing) goed te kunnen volgen. Het Rijk ziet een belangrijke rol weggelegd bij gemeenten voor regie over bereik en toeleiding van kinderen naar VE-plaatsen. Maar het lijkt erop dat veel gemeenten op enige afstand staan en dat gebrek aan actuele informatie de regierol bemoeilijkt.

In groepen van vier zijn de volgende vragen besproken:

- Heb je als gemeente goed zicht op het bereik voorschoolse educatie? En vroegschoolse?
- Zijn Corona-effecten op dit vlak al rechtgetrokken in jouw gemeente?
- Hoe stuur je als gemeente op toeleiden en bereik VE?

Naar aanleiding van de bespreking in de groepen benoemen we een aantal zaken die opvallen:

- Bij meerdere gemeenten ontbreekt nog de samenhang van het gehele traject van indiceren-plaatsen en monitoren.
- Veel gemeenten werken met de Peutermonitor, maar er zijn ook eigen opgebouwde systemen waarmee gemeenten het bereik monitoren
- Nog niet alle gemeenten houden bij waarom ouders geen gebruik maken van een ve-plaats
- Zelden zicht op bereik vroegschoolse educatie
- Het komt ook voor dat het aantal doelgroepkinderen juist stijgt, mede omdat de doelgroep groter is geworden als gevolg van Corona
- Voor sommige groepen geldt dat er nog niet de juiste wijze is gevonden om hen te bereiken (bijvoorbeeld de gezinnen uit Ethiopië en Eritrea – in het land van herkomst start school ook op latere leeftijd. Taal vormt een barrière.)
- GGD speelt een belangrijke rol, veelal in samenwerking met de gemeente (back-office)

Andere punten die hiermee samenhangen zijn:

- Het bereik is goed, maar niet alle uren worden afgenomen (dit speelt niet overal, maar voor een aantal gemeenten is dit wel herkenbaar). 16 uur per week is geen wettelijke verplichting voor de ouders. Afdwingen kan niet, motiveren van ouders vanuit een goede relatie kan wel.
- De wachtlijsten bij de logopedisten lopen vol
- Het ontbreken van (warme) overdracht naar de school (veelal omdat scholen het belangrijk vinden om op basis van eigen observaties de aanpak voor het kind invulling te geven)
- Vierjarigen blijven soms langer in de peuteropvang om diverse redenen. De jeugdconsulent kan een rol spelen om deze kinderen te begeleiden naar de juiste school of speciaal onderwijs.

Het belang van het kind staat voorop: daarom is het belangrijk om het bovenaan de lijst te zetten. Bereiken we de kinderen die het nodig hebben? Hebben we de kinderen goed in beeld? Kunnen we ouders goed meenemen in het belang hiervan zodat de kinderen ook het volledige aanbod afnemen!

NIEUWS GOAB EN NPO

NIEUWS GOAB

Overgang oude naar nieuwe GOAB-periode

2022 is het laatste jaar van de vierjarige GOAB-periode. 50% van het budget van 2022 (dus alleen het laatste jaar) mag je als reserve meenemen naar de nieuwe GOAB periode van 2023-2026.

Voor de nieuwe GOAB-periode zijn er geen grote wijzigingen in het vizier. In deze nieuwe periode staat wel een evaluatie van het GOAB in de planning, waarbij onder andere wordt onderzocht of de Specifieke Uitkering (SPUK) moet blijven of dat dit vanaf 2027 en verder onder het gemeentefonds gaat vallen. In 2025 staat ook een evaluatie in de planning van de huidige bekostigingssystematiek aan de hand van CBS data (de vijf criteria, zoals opleiding moeder en schuldsanering).

Onderwijsinspectie

De jaarlijkse digitale vragenlijst van de Onderwijsinspectie (1 juli deadline) bestaat uit meer vragen dan gebruikelijk. De focus ligt nu en de komende tijd op interbestuurlijke taken zoals een LEA. Nieuw zijn de vragen over de uitvoering van afspraken over bevorderen integratie en tegengaan segregatie. Het rapport hierover wordt eind 2022 verwacht.

Om goed op de hoogte te blijven van ontwikkelingen van de Onderwijsinspectie kun je je abonneren op de nieuwsbrief, zie [hier](#). Deze nieuwsbrief is bedoeld voor gemeentelijke beleidsambtenaren met onderwijsbeleid (voor- en vroegschoolse educatie) en toezicht en handhaving kinderopvang in hun portefeuille en andere geïnteresseerden.

Implementatieonderzoek 960 uur en pbm'er

De derde meting is uitgevoerd en daar zijn een aantal interessante bevindingen uit gekomen. Zie [hier](#) voor het rapport.

Bijna alle gemeenten en VE-aanbieders is het gelukt om de maatregel te implementeren. Het huidige takenpakket en de tijdsbesteding daaraan verschillen wel in de praktijk. Waar de ene pbm'er overwegend pedagogische medewerkers coacht, houdt de andere zich vooral bezig met de ontwikkelingen en invoering van het pedagogisch beleid.

Informatie over Peuterplein en Kleuterplein en Kaleidoscoop

Voor de afnemers van deze programma's verandert de komende tijd het een en ander. Dit kan effect hebben op het gebruik van deze programma's. De makers van deze programma's bieden niet langer meer ondersteuning en verzorgen ook geen doorontwikkeling meer. In dit [document](#) kun je meer informatie hierover vinden.

Overigens: wettelijk is het geen verplichting om gebruik te maken van een 'erkende methode', ook hoeft het programma niet te zijn opgenomen in de database van het NJI. De GGD-inspecteur let er soms wel op en adviseert erover.

Kabinet en GOAB

- De minister komt met een [Masterplan](#) Taal en Rekenen. (Relevant in jullie gesprekken met het onderwijs.)
- Er vinden nog ambtelijke voorbereidingen plaats over de uitwerking van het Regeerakkoord, bijvoorbeeld de Rijke schooldag en bereik VVE verhogen.
- Een conceptbesluit over het nieuwe KOT-fiscaal maximum tarief is uit. [Voorgesteld](#) is een tarief voor kinderdagopvang van € 8,97 (is 5,5% hoger dan 8,50 nu). Dit heeft mogelijk gevolgen voor de gemeentelijke financiering en voor de bijdrage die de laagste inkomens/VE-ouders betalen (de kosten gaan met € 0,02 omhoog voor de laagste inkomens).
- Eerder is al besloten dat de [KOT](#) verruimd wordt voor mensen die (ook tijdelijk) in de WLZ zitten of meer dan 3 maanden in detentie. Dit zijn op dit moment mogelijk nog ouders die in aanmerking komen voor een SMI. Ook verdwijnt volgend jaar de 140% regeling: ouders mogen dan zoveel uur kinderopvang opnemen als ze wensen.
- Er is een oproep gedaan voor [Rijke schooldag](#)-koplopers. Gemeenten die al een coalitie met school en kinderopvang hadden konden zich aanmelden voor deze regeling. Er volgen nog meer oproepen, o.a. via GKA. Vanuit OCW de melding dat, ook als niet mogelijk is om helemaal te voldoen aan de criteria, je toch je aanvraag in kunt dienen.
- De [middelen](#) voor niet VVE-niet KOT (30M 'Asscher-middelen') blijven. Deze zijn in 2016 middels een bestuursakkoord gestart en worden via het gemeentefonds gestort. Je kunt daar ook terugvinden hoeveel je voor jouw gemeente ontvangt. Zie verdeling [gemeentefonds](#)
- Er loopt een effectonderzoek toezicht en handhaving kinderopvang en de evaluatie van IKK. Eind 2022 verwacht SZW een kamerbrief over de resultaten en mogelijke gevolgen te versturen.

Overig nieuws

Er is een apart (maar wel aan het GOAB-consortium gelieerd) ondersteuningstraject vanuit OCW voor gemeenten met Woonwagenbewoners, Roma en/of Sinti. Er is een ondersteunende website www.owrs.nl met actuele informatie, er zijn netwerkbijeenkomsten, en een vraagbaak.

In de NPO-[kamerbrief](#) van april 2022 is het volgende vermeld:

Bestedingstermijn NPO middelen is verlengd tot 31 juli 2025. Voor de gemeenten zijn er geen aanpassing in middelen, de verdeling voor scholen is wel aangepast: namelijk meer voor vo-leerlingen. De [voortgangsrapportage](#) funderend onderwijs over implementatie en resultaten en de [voortgangsrapportage](#) mbo en ho zijn beiden gepubliceerd.

Informatie online

Vanuit GOAB-ondersteuning

- Verslagen bijeenkomsten: [Webinar](#) nieuwkomers; [Webinar](#) GOAB evaluatie 2019-2022; [Bijeenkomst](#) pbm'er in de voorschool; [Ouderbetrokkenheid](#) in de kinderopvang
- [Podcast](#) inzet NPO middelen (Woerden en Assen)
- Eerste [kennisclip](#) over nieuwkomers
- [Nieuwsbrief](#) met relevante OAB nieuws. [Hier](#) aanmelden
- LinkedIn Groep GOAB: [hier](#) aanmelden

Inhoudelijke thema's en kansrijke aanpakken:

- Zie: [Onderwijskennis](#) – themapagina's opgesteld vanuit NRO, nieuw is [NP Onderwijs](#) en interessant voor GOAB: [vroeg beginnen](#) en het [Onderwijskansen](#)
- [Effectieve interventies](#) (2018)
- [NPO helpdesk](#)
- [NJI en VVE](#)

Oekraïne: voorschools en onderwijs

We hebben met elkaar besproken hoe er in de gemeente wordt omgegaan met de opvang van de Oekraïense kinderen. Een aantal voorbeelden noemen we:

Wanneer ouders aan het werk gaan is (soms ook acuut) opvang nodig. Een van de gemeente geeft aan: "Elke peuter mag deelnemen aan de peuteropvang, dus ook de Oekraïense kinderen." In deze gemeente is dit aanbod haalbaar, aangezien er tot nog toe maar een paar aanmeldingen zijn en het goed te bekostigen is vanuit GOAB. In een van de andere gemeenten is er voor gekozen om de Oekraïense peuters 8 uur peuteropvang aan te bieden (in plaats van 16 uur).

Het lukt niet overal om VE-opvang aan te bieden. De groepen zitten vol wat betreft het aantal kinderen, het budget is op en er zijn wachtlijsten. Dit levert wel een moreel dilemma op, want wie geef je voorrang? Daar is geen kant en klaar antwoord op (en zal ook per gemeente verschillen).

Daar waar er geen VE-aanbod mogelijk is worden er alternatieven gezocht. Bijvoorbeeld speelochtenden door welzijnswerk georganiseerd. Een aparte groep voor ouders en kinderen die samen komen spelen met de spelmaterialen die aanwezig zijn.

Ander voorbeeld: een pm'er die gedetacheerd is aan welzijnswerk en daar een samenspel groep begeleid en naschoolse activiteiten.

Ook wordt er informeel door ouders onderling op de kinderen gepast. Daar waar opvang informeel wordt georganiseerd zijn er wel zorgen over de kwaliteit.

Voor schoolgaande kinderen heeft het onderwijs in de meeste gemeenten een goed aanbod. Wel is het vervoer naar de scholen een knelpunt.

Taalklassen werken veelal met vrijwilligers, een van de aanwezigen meldt dat zij helaas geen Oekraïense docenten hiervoor hebben kunnen aantrekken als vrijwilliger.

Informatie

Derde versie [handreiking](#) gemeenten (mei 2022)

- Nog niet bekend of er vergoeding komt voor VE
- Nieuw besluit: KOT wel met partner buiten EU
- Zie ook handreiking voor het [onderwijs](#) en voor [VE](#)

Bronnen van informatie:

- [LOWAN](#)
- [onderwijsvooroekraine.nl](#)
- Sites brancheverenigingen kinderopvang ([maatschappelijkekinderopvang.nl](#), [kinderopvang.nl](#))
- VNG [forum](#) en aparte [rubriek](#)

Rondvraag:

- Wordt er door het nieuwe kabinet ook gesproken over een OAB2? Deze gemeente gaat vooral inzetten op de samenwerking JGZ en kinderopvang/peuteropvang. Zijn hier goede ideeën voor? Een andere gemeente gaat de komende periode de startleeftijd verlagen van 2,5 naar 2 jaar en veel inzetten op gelijke kansen.